

L'hort de la Fundació Benallar, un espai formatiu i terapèutic

Dll, 4/02/2019 per Catalunya Religió

(Escola Pia) L'hort és un espai de vida, on les verdures i les fruites, creixen cuidades per la mà d'un humà. Al peu del funicular de Vallvidrera (Barcelona) hi ha un hort molt especial on no tan sols hi creixen plantes. Nois africans en situació irregular treballen la terra, aprenen el nostre idioma i adquireixen hàbits per integrar-se en una nova societat que no sempre els acull amb els braços oberts. Aquests homes creixen, durant tres anys, de la mà d'un grup de voluntaris i la Maria Jose Susperregui i el Jalal Elamri, treballadors de la [Fundació Benallar](#). I mentre ho fan, tots junts curen ferides i fan forts els seus somnis.

La Maria José i el Jalal no havien treballat en un hort. Són educadors socials. Però tots dos ho porten als gens: els pares d'ella, al País Basc, tenien hort; els avis d'ell al Marroc, eren pagesos. "I un acaba on acaba. On va començar tot", comenta rient el Jalal. El 2 de març del 2013, la Maria Jose, que treballava amb joves difícils, va entrar de voluntària unes hores al projecte d'hort que te la Fundació Benallar, gràcies a la cessió d'un terreny de les Germanetes de l'Assumpció. Sempre li han interessat la natura i el medi ambient. Poc després, les caramboles del destí van fer que s'incorporés com a professora en aquell espai. "Benallar treballa amb refugiats i amb immigrants. El projecte de formació en horticultura i jardineria dura tres anys: volem que vinguin per aprendre sobre l'hort però també l'idioma i els hàbits que els permetin integrar-se en la nostra societat. Estem en un espai únic a Barcelona: amb sol, que encanta els nois; treballem a l'aire lliure, on tenen llibertat per treballar i expressar-se..." explica la Maria Jose.

En Jalal havia treballat amb menors, com a integrador i educador. I un dia, va voler fer un canvi i treballar amb adults. Va entrar al projecte de Refugiats de Benallar i, sis mesos després, va passar a treballar a l'hort per completar la jornada. "Treballem amb homes, de 18 anys fins a 50!, la majoria són de l'Àfrica Subsahariana o del Nord d'Àfrica. Alguns pertanyen a Benallar però també estem

oberts perquè ens en derivin d'altres fundacions com Càritas o Putxet. En aquest cas, ens ajustem als itineraris que tenen", ens comenta.

En aquesta escola-hort el curs comença al febrer i acaba al novembre.

Es cultiven verdures de temporada que després s'utilitzen per a l'autoconsum, la venda de proximitat i el restaurant de [l'Ada Parellada](#). Les classes duren quatre hores al matí i els alumnes reben formació pràctica però també teòrica, ja que han d'adquirir coneixements tècnics i aprendre a expressar-se en un nou idioma. "Són tres anys de formació. El tercer curs és una mica diferent: els últims mesos intentem buscar cursos d'ajudant de cuina, de cambrer, d'acompanyament a persones grans... per complementar la seva formació i fer pràctiques" ens diu la Maria Jose i el Jalal afegeix que "no ens enganyem, és així com sortirà l'oferta de feina o els contactes que els puguin donar un cop de mà per trobar-la. I això és el que necessiten per regularitzar la seva situació i el que busquen des que arriben".

Perquè aquests nois i homes, que han deixat enrere les seves famílies i cultura, viuen un moment complicat.

Han de passar tres anys atrapats en un llimbs administratiu, veient com la vida continua passant. La dita diu "qui espera, desespera" i conscients d'això, aquests dos educadors s'esforcen per fer-ho tot més fàcil. "Estem aquí no per fer la feina de l'hort, estem aquí per acompanyar. Per tenir i ajudar a tenir paciència. L'esperança no s'ha de perdre. És en aquest acompanyament que ens ajudem els uns als altres: nosaltres als nois i ells a nosaltres. Perquè hi ha dies que també jo ho llençaria tot..." ens comparteix la Maria Jose. El seu company afirma que "a aquests nois tot els hi costa el triple que a una persona d'aquí. I és igual si tenen o no papers... Per això treballar a l'hort els hi va molt bé. Mentre fas una activitat físic, mentre estàs actiu, no hi penses. Si estàs tancat a una aula o a una casa, t'angoixes més. El nostre hort és un espai que ajuda en el procés. És un espai terapèutic. Després de passar uns mesos amb nosaltres, són més autònoms, s'expressen millor i riuen més!" reconeixen orgullosos tots dos.

Però aquest projecte és màgic per a tots. Per al Jalal, "el fet de treballar en un espai obert ajuda una mica a no tensar les situacions. I per a mi, treballar amb gent adulta que està aquí perquè volen estar-hi... ho canvia tot molt. Fa les coses molt fàcils. Li expliques les normes, les coses... i ja. És com el nord i el sud. Res a veure amb fer feina amb nois com abans". Per a la Maria Jose, "a part del que diu el meu company, treballar aquí em dóna alegria! Veig la progressió de les persones igual que la de les plantes. Tots veiem com van creixent les plantes i ells també ho fan interiorment. Quan ha acabat la formació a l'hort, et truquen i et donen les gràcies per haver estat aquí compartint amb ells... és el màxim".

A l'hort tots aprenen

Els nois, l'idioma, hàbits de socialització, què és un calçot o quan cal podar. I els educadors? En Jalal assegura que aprenen molt d'ells "a nivell interior. Tenen una força... Veus situacions al nostre entorn, gent que té problemes i s'ofega, amb pastilles i tractaments. Llavors els veus a ells, la magnitud dels seus problemes i que continuen somrient al matí. M'ajuda quan em passa alguna cosa. Em dic: no n'hi ha per a tant! Aquí vivim coses com que se't mori la mare i no puguis fer el dol amb la família. Em fa pensar sobre els fonaments de la personalitat d'aquí i d'allà. Què ens sosté el nostre ànim? De cop, ens trobem per terra amb una

facilitat! Hem deixat de lluitar? Ho tenim tot fàcil? El contrast de la meua vida i la d'aquests joves és tan gran!". La seva companya creu que els seus alumnes "no li donen importància a les coses superficials com nosaltres. Em meravella la seva humilitat. L'interior tan bo que tenen. També tenen els seus neguits i se senten sols i poden caure... els costa que passin tres anys. Aquí estem nosaltres per fer-los costat!".

És un espai ben viu

"Aquest any hem introduït dues novetats. La majoria dels homes són musulmans. Durant el mes del Ramadà, els nois estan cansats, és estiu... hem posat en marxa l'espai de tertúlia. Ve una voluntària, busquem un tema i sobre aquell tema fem un col·loqui", diu la Maria Jose. "És un espai de conversa, de socialització... De vegades pensem que són joves, que arriben aquí i creiem que no tenen inquietuds intel·lectuals o que no els preocupa... Quina sorpresa! De vegades fan aportacions, reflexions que et quedes impressionat. Estar en una situació difícil no vol dir que no tinguin opinions molt vàlides i potents!", afegeix el Jalal.

L'altra novetat és un espai de bàsquet, amb una entrenadora molt coneguda en el món de l'esport femení. Una hora a la setmana, els nois entrenen i juguen. Entusiasmats, s'entretenen, diverteixen i aprenen a treballar en equip.

A poc a poc, aquest petit paradís s'obre a altres col·lectius: enguany s'ha fet un curs a mida intensiu amb l'Ajuntament de Barcelona i s'ha iniciat un projecte d'intercanvi de trajectòries de vida amb alumnes de Treball Social de la Universitat de Barcelona. "Cal obrir l'hort al món exterior. Els nois, si no, queden aquí tancats i la vida és més gran que viure i treballar a la Fundació!" explica en Jalal.

Això és només el principi

Aquests dos educadors també van regant el seus somnis i fent-los créixer a poc a poc. "La trajectòria formativa la fem, acompanyem els nois durant els tres anys, però ens falta el punt d'arribada. El nostre somni és aconseguir que en acabar puguin tenir una oferta de treball. Això seria importantíssim i motivador per a ells!", coincideixen.